

RSK Vest-Finnmarks lederkonferanse - Alta 21.-22. mars 2022

LAGET RUNDT BARN OG UNGE –

kompetanseløftet **spesialpedagogikk og inkluderende praksis i Vest-Finnmark**

Bakgrunn:

«Barnehager, skoler og lokale støttesystemer må være i stand til å fange opp og følge opp de fleste barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging uten støtte fra Statped. Det er viktig at kompetansen er der barna er. Derfor er det kommunen som må ha denne kompetansen i fremtiden.»

Mål for konferansen:

Kartleggingen og analyse knyttet til kompetanseløftet spesialpedagogikk og inkluderende praksis (gjennomført vinter 2021) gir oss svar på hva vi mangler av kompetanse og hva som må til for å tilegne seg denne. Hva vil vi trenge av kompetanse som er tilpasset de lokale behovene?

Målet med kompetanseløftet er:

- Gi alle som jobber med barn og elever økt kompetanse til å sikre inkludering og tilrettelegging.
- Bidra til økt samhandling på tvers av yrkesgruppene.
- Bidra til lokal kompetanseutvikling i samarbeid med universitet og høyskoler.

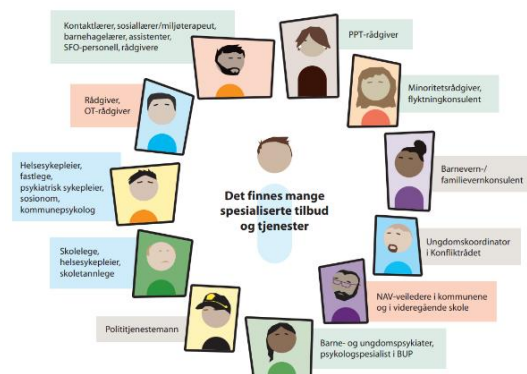
Kommunene har ansvar for at alle barn og unge får et barnehage- og skoletilbud. Kommunene har i tillegg ansvar for andre tjenester som SFO, kulturskole, PP-tjeneste, barnevern, helsestasjon, skolehelsetjeneste og sosialtjeneste. Dette innebærer både en mulighet, men også et ansvar for å se de ulike tjenestene i sammenheng og utvikle et godt og tverrfaglig lag rundt barn og unge.

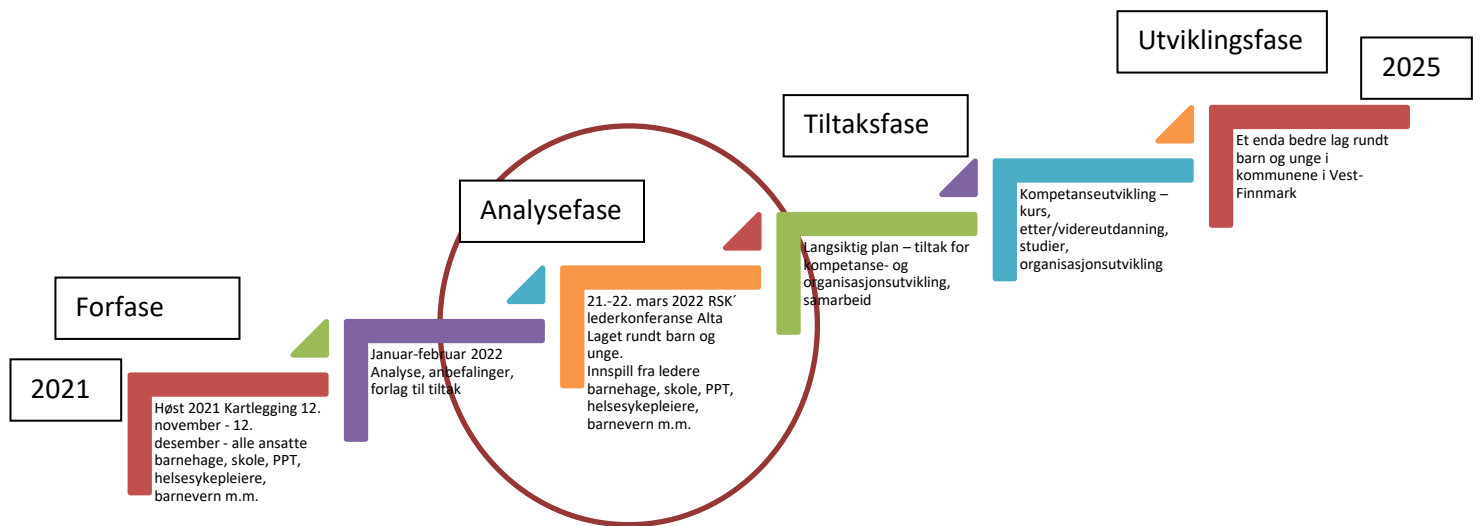
Målgruppe:

Styrere og rektorer, leder/avdelingsleder for PPT, ledere i helsesykepleier- og barnevernstjenesten, barnehage- og skoleeiere, rådmenn. Ekstra 5 fra Hammerfest, 10 fra Alta.

Private barnehager som ikke er med i RSK-samarbeidet inviteres mot en konferanseavgift.

«RSK Vest-Finnmark ønsker å styrke det tverrfaglige samarbeidet i kommunene til barn og unges beste, i tråd med Stortingsmelding 6. Støttesystemet er sammen med barnehage og skole de viktigste aktørene i dette arbeidet.»

Forarbeid:

Les stortingsmelding [Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#)

Les innkallingen og [les vedlagte bakgrunnsinformasjon.](#)

NB! De påmeldte deltar på hele konferansen og er til stede på alle innlegg/foredrag. Dag 1 og 2 henger sammen! Levér permisjonsmerknad til leder hvis du har ærend som gjør at du må forlate konferansen for kortere fravær!

ELEKTRONISK PÅMELDING: rsk-vest.no/min-side/?kursId=916

Program

Mandag 21. mars

Kl. 10.30 – 10.45 Kaffe og te

Kl. 10.45 – 11.00 Velkommen ved oppvekstsjef Alta/styreleder RSK Bjørn Pedersen

Kl. 11.00 – 11.15 Kahoot – *hva kan DU om Stortingsmelding 6?*

Kl. 11.15 - 12.00 Hva er kompetanseløftet og hvilke forventinger er det til oss som arbeider med barn og unge? v/ Maria Sjøvik, seniorrådgiver Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Kl. 12.00 – 13.00 Bakgrunn, grunnlag og tiltak for eit inkluderande læringsmiljø v/ Peder Haug, professor, Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Volda

Kl. 13.00 – 13.45 Lunsj, Scandic Hotell

Bjørn Pedersen

Peder Haug

Kl. 13.45 – 15.00 Bakgrunn, grunnlag og tiltak for eit inkluderande læringsmiljø fortsetter v/ Peder Haug, professor, Institutt for pedagogikk Høgskolen i Volda

Kl. 15.00 – 15.15 Kaffe/te

Kl. 15.15 – 16.15 Kommunenes forutsetninger for å utvikle laget rundt barn og unge
Hva må kommunene gjøre for å ruste seg til dette ansvaret?
v/ Inger-Lise Busch Hansen, spesialrådgiver KS

Inger-Lise Busch Hansen

Kl. 16.15 – 16.30 Kaffe/te – noe å spise

Kl. 16.30 – 18.00 Tiltaksfasen – «når analysene er ferdig - hva nå?»
v/ Terje Ogden, professor II ved Psykologisk Institutt, UiO

Terje Ogden

Kl. 19.00 Middag for påmeldte på Scandic Hotell

<p><u>Tirsdag 22.mars</u></p> <p>Kl. 08.30 – 08.40 Vel møtt!</p> <p>Kl. 08.40 – 09.00 Arbeidet i Vest-Finnmark – mandat, prosess og arbeid v/ Øyvind Rognli, RSK Vest-Finnmark</p> <p>Kl. 09.00 – 10.00 Sentrale funn i analysearbeidet i Vest-Finnmark, v/ Mirjam Harkestad Olsen, professor, ILP, UiT</p> <p>Kl. 10.00 – 10.15 Kaffe og te</p> <p>Kl. 10.15 – 10.35 Fremtidens barnehage – enda tettere på barnet v/ Nina Sørensen og Unn Wenche Slettvoll</p>	 <p><i>Mirjam Harkestad Olsen</i></p>
<p>kl. 10.35 – 10.55 Fremtidens skole – enda tettere på eleven v/ Christer Ringheim og Tove K. Knutsen</p>	
<p>Kl. 10.55 – 11.15 Muligheter for små kommuner, interkommunalt samarbeid - Kystbarna! v/ oppvekstledere Renee Andersen og xxxxxxxxx</p> <p>Kl. 11.15 – 12.00 Lunsj på Scandic - buffet</p> <p>Kl. 12.00 – 12.30 PPT – en av støttespillerne for barnehage og skole: Sentralisert, desentralisert og/eller interkommunal– v/ Linda Heitmann, leder PP-tjenesten i Alta, Loppa og Kvænangen.</p>	 <p><i>Liss Heitmann</i></p>
<p>Kl. 12.35 – 13.30 Gruppediskusjon – IGP individuell 5 min. – gruppe 30 min. – plenum 20 min.: - De tre viktigste tiltak – for å gjøre laget rundt barn og unge best mulig (gruppa blir enige om 3 tiltak, noterer ned og leveres inn)</p> <p>Kl. 13.30 – 13.45 Kahoot – <i>Hva har jeg lært? Hva tar jeg med meg «hjem» og deler?</i></p> <p>Kl. 13.45 – 14.00 Avslutning, kort oppsummering v/ Arve Paulsen, oppvekstsjef Hammerfest</p> <p>Ferdig kl. 14.00! «Ta med mat» og hjemreise</p>	 <p><i>Arve Paulsen</i></p>

Bakgrunnsinformasjon – om kompetanseløftet:

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Målgruppen er ansatte i barnehage og skole, barnehage- og skoleeiere, ansatte i PP-tjenesten og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene.

I stortingsmeldingen Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO varsler regjeringen et kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Hjelpen tettere på barn og unge

Satsingen på kompetanse omfatter hele laget rundt barna og elevene, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Samtidig skal oppgavene til Statped (statlige spesialpedagogiske støttetjenester) bli tydeligere og mer spisset for barn med varige og omfattende behov.

Kompetanse tilpasset lokale behov

Kompetanseløftet blir en del av tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling. Kompetanseløftet skal bygge på lokale vurderinger av behov for kompetanse, i samarbeid med universitet eller høyskole.

Hva er målet med kompetanseløftet:

Målet er at:

- alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole.
- alle barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel - uavhengig av sine forutsetninger.
- barnehager, skoler, PP-tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap.
- det pedagogiske tilbudet må tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring.

Kompetanseløftet skal bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. De trenger kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging. Samtidig er det noen barn og elever som har så store og komplekse behov at det vil være behov for spesialisert kompetanse fra Statped.

Dette innebærer at kommuner, fylkeskommuner og private eiere skal:

- se det allmennpedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet i sammenheng
- ha samarbeidskompetanse for å kunne bygge et godt lag rundt barna og elevene
- ha kompetanse på vanlige utfordringer, men også sammensatte og relativt komplekse utfordringer
- ha kompetanse til å se når det vil være nødvendig å hente inn spesialisert kompetanse og veiledning fra Statped

Målgruppen er ansatte i barnehage og skole, barnehage- og skoleeiere, ansatte i PP-tjenesten og

andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene.

Arbeidet med kompetanseløftet må ses i sammenheng med rammeplan for barnehagen og fagfornyelsen i skolen. Barnehagen og skolen må gi barn og elever likeverdige muligheter til læring og utvikling, uavhengig av barnas forutsetninger.

Hva omfattes av kompetanseløftet?

Hoveddelen av kompetanseløftet er tilskudd til kollektiv etterutdanning i barnehage og skole. Gjennom tilskuddsordningen skal kommuner og private eiere, barnehager og skoler vurdere kompetansebehov og gjennomføre kollektive kompetansetiltak. Ordningen skal bidra til å bygge en grunnleggende kompetanse for å ivareta inkludering og tilrettelegging i tråd med målsettingene for kompetanseløftet. I tillegg vil det i perioden fram til 2025 bli vurdert behov for nye eller utvidete videreutdanningstilbud både for ledere, lærere, PP-tjenesten og andre deler av støttesystemet, og det vil bli utviklet nettbaserte støtteressurser og kompetansepakker.

Kompetanseløftet har følgende hovedelementer:

- Tilskudd til etterutdanning som en del av tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling
- Nettverksbygging mellom universiteter og høyskoler og Statped
- Videreutdanning
- Utvikling av nettressurser og veiledere til støtte for det lokale arbeidet
- Videreutvikling av oppfølgingsordningen.

I arbeidet med Kompetanseløftet er det viktig med tilgang til faglige støtteressurser. I samarbeid med Statped vil Utdanningsdirektoratet kartlegge behovene for støtte knyttet til spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Basert på kartlegging og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag skal det utvikles nettressurser og kompetansepakker som støtter både prosesser og innhold for systematisk kompetanseheving av skoler, barnehager, PP-tjenesten og andre deler av laget rundt eleven.

Nettverksbygging i universitet- og høyskolesektoren skal bidra til at disse har nødvendig kompetanse i spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Dette ses i sammenheng med eksisterende nettverk i regional og desentralisert ordning. Statped skal delta i nettverket for universitet- og høyskolesektoren og bidra med kompetanse og kunnskaps- og erfaringsdeling, bistå med å identifisere behov for kompetanseutvikling og bidra i kompetansetiltak.

Oppfølgingsordningen omfatter kommuner som har hatt svake resultater på sentrale områder i opplæringen over tid. Basert på erfaringer med involvering av det spesialpedagogiske støttesystemet i analyse av kompetansebehov i kommunen, vil det bli vurdert om det skal iverksettes eventuelt egne tilbud om veiledning for kommuner med utfordringer på det spesialpedagogiske området.

Vurdering av kompetansebehov

Det er barnehage- og skoleeiers ansvar å legge til rette for at barnehagen og skolen har nødvendig kompetanse for å nå målene i kompetanseløftet. Dette er nærmere omtalt under «Vurdere behov, sette mål og planlegge tiltak».

Siden kompetanseløftet skal omfatte hele laget rundt barna og elevene, vil kommunene ha et

særskilt ansvar for å vurdere det samlede kompetansebehovet både hos ansatte i barnehager og skoler, i PP-tjenesten og det øvrige støttesystemet. Kompetansebehovet vurderes ut fra de utfordringene som avdekkes i forhold til inkludering og tilrettelegging, og hva man ønsker å oppnå for å bedre situasjonen. I denne vurderingen vil det være viktig å inkludere ansatte i målgruppene, og legge til rette for at barn, unge og deres foresatte også får bli hørt om sine behov.

For kommunene er det også en utfordring å vurdere hvordan ulike satsinger knyttet til barn og unge kan samordnes for gi best mulig utbytte lokalt.

Oppstart av kompetanseløftet

Kommunene i RSK Vest-Finnmark søkte og fikk innpass i kompetanseløftet fra og med høsten 2021. Innen 2025 skal alle kommuner i Norge ha gjennomført kompetanseløftet som et varig tiltak. Første steg i Vest-Finnmark var gjennomføring av kompetansekartlegging med påfølgende analyse. Dette ble gjennomført fra november 2021 og utover.

Tiltakene i kompetanseløftet skal være basert på:

- lokal kartlegging av kompetanse- og tilretteleggingsbehov på området spesialpedagogikk og inkluderende opplæring
- forankring i kommunale eller private eieres planer og prioriteringer i samarbeidsforum.

Roller og ansvar i kompetanseløftet

Rolle- og ansvarsfordelingen i kompetanseløftet er den samme som beskrevet under Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnskoleopplæring. Det er statsforvalteren i det enkelte fylke som har ansvar for forvaltning av tilskuddsordningen. Statsforvalteren tildeler midler til barnehage- og skoleeiere og universiteter og høyskoler.

For kompetanseløftet tildeles midler også til kommuner for tiltak som omfatter PP-tjenesten og andre støttefunksjoner. Fordeling av midler gjøres i tråd med innstillingen fra samarbeidsforumet. I kompetanseløftet er kommunens rolle mer omfattende enn å være barnehage- og skoleeier eller barnehagemyndighet. Rollen som eier er også viktig her, men i tillegg har kommunen et ansvar for PP-tjenesten og det øvrige støttesystemet i laget rundt barna og elevene. Dette kommunale ansvaret gjelder for barn og elever både i offentlige og private barnehager og skoler. Kommunedirektøren har utfra kommuneloven et samordningsansvar, det betyr at kommunen må samordne og inkludere PP-tjenesten og andre støttefunksjoner i relevante tiltak.

Samarbeidsforumet prioriterer tiltak og bruk av midler i sitt fylke, baser på lokale vurderinger av behov. De leverer en årlig innstilling til statsforvalteren som gir oversikt over hvilke tiltak som prioriteres, hvem som skal delta og hvordan midlene brukes. Prioritering av tiltak skal være forankret i en overordnet, langsiktig plan.

Private barnehager og friskoler

Private eiere kan delta i kompetanseløftet på lik linje som de kommunale.

Hensikten med Kompetanseløftet er å styrke laget rundt barnet/eleven, derfor må de private eierne inngå et samarbeid med de kommunale støttetjenestene som for eksempel PP-tjenesten, barnevern

og andre i den kommunen barnehagen eller skolen geografisk tilhører. Private og kommunale eiere kan samarbeide om et tiltak, men det er også mulig for de private eierne å ha egne tiltak i samarbeid med kommunale støttetjenester.

Laget rund barna og elevene

Laget rundt barna og elevene består av lærere og andre ansatte i barnehage, skole og SFO, barnehage- og skoleeiere, ansatte i PP-tjenesten og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene. Eksempler på slike andre tverrfaglige tjenester er helsestasjoner og skolehelsetjenesten, barnevern, barne- og ungdomspsykiatris tjeneste (BUP) og andre sosiale tjenester.

PP-tjenesten

PP-tjenesten er en viktig del av laget rundt barna og elevene og skal bidra til at barna og elevene får den hjelpen de trenger, når de trenger den. De er derfor en viktig målgruppe for kompetanseløftet, og behovene for kompetanse i barnehage og skole må sees i sammenheng med behovene hos PP-tjenesten.

PP-tjenesten har to hovedoppgaver. De skal både bistå barnehager og skoler i arbeidet med å tilrettelegge tilbudet for barn med særlige behov og utarbeide sakkyndige vurderinger der loven krever det. Det er et mål at PP-tjenesten skal være mer til stede i barnehager og skoler, slik at de i større grad kan bidra til å forebygge vansker og tilpasse tilbudene til mangfoldet i barne- og elevgruppen.

Gjennom kompetanseløftet skal kompetanse til de ansatte i PP-tjenesten og det øvrige laget rundt barna og elevene styrkes, slik at de samlet kan bidra til et inkluderende, likeverdig og tilpasset tilbud for alle.

Statped

Som et ledd i å styrke arbeidet mot de brukerne som trenger det mest, skal Statpeds oppgaver i fremtiden konsentreres om de barna og elevene som har størst behov for deres spisskompetanse, mens kommuner og fylkeskommuner må videreutvikle kompetanse for å sikre god oppfølging og tilrettelegging for de fleste barna og elevene.

Endringene i Statped vil iverksettes i løpet av en femårsperiode, og i denne perioden skal kommuner og fylkeskommuner gjennom kompetanseløftet videreutvikle sin kompetanse på de områdene de selv må håndtere framover.

Statped vil, frem til 2025, være en viktig ressurs i Kompetanseløftet, både lokalt og Nasjonalt, og de skal bistå samarbeidsforaene i vurdering av kompetansebehov. Når det er behov for det, kan universitet eller høgskole også involvere Statped i de lokale kompetansetiltakene. I tillegg skal Statped bidra med sin kompetanse i nettverk med universitet- og høgskolesektoren.

Partnerskap med universitet

Som for regional og desentralisert ordning er også kompetanseløftet basert på partnerskap med universitet- og høgskoler.

Kompetansebehovene i kompetanseløftet vil være knyttet til spesialpedagogikk og inkluderende praksis, og omfatter hele den brede målgruppen i laget rundt barna og elevene. Det innebærer at kompetansebehovene både kan omfatte spesialpedagogiske områder, men også områder som inkludering, tverrfaglig samhandling og organisering, ledelse og organisasjonsutvikling. For universiteter og høyskoler betyr dette at de i dialog med barnehage- og skoleeiere og med Statped må vurdere hvordan de kan møte det samlede kompetansebehovet.

Lokalt arbeid med kompetanseløftet

Hoveddelen av kompetanseløftet vil inngå i felles tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling. I 2021 er det satt av 50 millioner kroner til kompetanseløftet, og i løpet av perioden fram til 2025 vil det årlige beløpet gradvis oppskaleres.

Samarbeidsforumet i de enkelte fylkene skal prioritere tiltak, basert på lokale vurderinger av kompetansebehov. Prioriteringen av tiltak skal være forankret i en overordnet plan i samarbeidsforumet. Denne planen skal vise samarbeidsforumets overordnede rammer og prioriteringer i et langsiktig perspektiv, og skal bidra til forutsigbarhet for eiere og UH.

Det er statsforvalteren i de enkelte fylkene som administrerer ordningen. Statped og PP-tjenesten skal involveres i samarbeidsforumets og/eller de regionale nettverkens vurdering av kompetansebehov knyttet til kompetanseløftet.

Kompetanseløftet skal gjelde hele løpet, fra barnehage til videregående opplæring. Kompetanseløftet har en bred målgruppe, og omfatter både kommuner, fylkeskommuner og private eiere, ledere og ansatte i barnehage og skole, PP-tjenesten og det tverrfaglige støttesystemet som inngår i laget rundt barnet og eleven.

Kommuner og fylkeskommuner har et særskilt ansvar for oppfølging av Kompetanseløftet, både som eiere av barnehager og skoler og som ansvarlige for fellestjenester som PPTjenesten, helsetjenester og sosiale tjenester.

Tilskuddsmidlene kan brukes til kollektive kompetansetiltak for målgruppen, både på barnehage- og skolenivå og på kommunalt nivå. Samlet skal tiltakene omfatte både barnehager og skoler, men de kan tilpasses de ulike målgruppene både i omfang og tid. Det er mulig å bruke noe av midlene i startfasen til vurdering av behov og planlegging av tiltak. Det er også anledning til å bruke en begrenset andel av midlene til en koordinator.

Tiltakene skal være forsknings- og kunnskapsbaserte og ha et langsiktig perspektiv. Tiltakene kan omfatte både enkeltkommuner, flere kommuner sammen og private eiere. De skal også omfatte tverrfaglig samarbeid i barnehage og skole, inkludert PP-tjenesten og andre aktuelle støttetjenester.

Tiltakene skal være basert på kartlegging og vurdering av kompetanse- og tilretteleggingsbehov, og være forankret i kommunale planer. Tiltakene skal planlegges og gjennomføres i et forpliktende samarbeid med universitet eller høyskole.

